

Peter Dzurilla
Júlia Ondrová

**APLIKAČNÉ
PROBLÉMY MIESTNEJ
SAMOSPRÁVY
V SÚVISLOSTI S COVID-19**

2022

UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI

Právnická fakulta

Peter Dzurilla

Júlia Ondrová

**APLIKAČNÉ PROBLÉMY MIESTNEJ
SAMOSPRÁVY V SÚVISLOSTI S COVID-19**

 BELIANUM

2022

Recenzenti: doc. Dr. iur. JUDr. Ing. Michal Turošík, PhD.
JUDr. Andrea Barancová, PhD.

Autori: © JUDr. Mgr. Peter Dzurilla
© JUDr. Júlia Ondrová, PhD.

Aplikačné problémy miestnej samosprávy v súvislosti s COVID-19

Application problems of local government in connection with
COVID-19

Za odbornú stránku textu, korektúru a konečnú verziu publikácie
zodpovedajú autori.

Dielo je chránené autorskými právami. Týka sa to kopírovania,
výňatkov, častí textu, mediálnej a mechanickej reprodukcie, zazna-
menávania v zariadeniach na spracovanie údajov. Toto opatrenie
sa vzťahuje aj na rozširovanie cez internet. Šírenie bez písomného
súhlasu majiteľa práv je trestné.

Všetky práva vyhradené.

ISBN 978-80-557-1950-4
EAN 9788055719504

PREDHOVOR

Predkladaná vedecká monografia reflektuje problémy územnej samosprávy v podmienkach Slovenskej republiky v čase šírenia akútneho respiračného syndrómu s označením COVID-19. Poukazuje predovšetkým na rôzne aplikačné problémy, ktoré vznikli pridaním prechodných ustanovení do zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a posudzuje, vysvetľuje a reflektuje jednotlivé problémové aspekty v kontexte správneho práva a ústavného práva.

Vedecká monografia sa zaoberá územnou samosprávou ako ústavným princípom a komparatívnou metódou sa snaží logickými postupmi reflektovať aktuálnu právnu úpravu v čase trvania globálnej pandémie. Každá časť, ktorej sa vedecká monografia venuje, pritom nastoľuje praktické otázky z reálnej aplikačnej praxe a zároveň postupne pridáva návrhy, ktoré by pomohli vylepšiť podmienky fungovania samospráv počas pandémie COVID-19.

Banská Bystrica, marec 2022

Autori

2. ROKOVANIE OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA V ČASE COVID-19 V APLIKAČNOM PROCESE

V zmysle § 30f ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení „*Rokovanie obecného zastupiteľstva podľa § 12 možno počas krízovej situácie uskutočniť prostredníctvom videokonferencie alebo inými prostriedkami komunikačnej technológie. Z rokovania obecného zastupiteľstva podľa prvej vety obec vyhotoví obrazovo-zvukový alebo zvukový záznam, ktorý do 48 hodín po ukončení rokovania zverejní na webovom sídle obce, ak ho má zriadené, a do piatich dní po ukončení rokovania v podobe zápisnice na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce, ak ho má zriadené. Obrazovo-zvukový alebo zvukový záznam podľa predchádzajúcej vety obec komukoľvek bezodkladne sprístupní po skončení rokovania*“.

Zákon o obecnom zriadení v platnom znení v rámci prechodných ustanovení umožňuje obciam realizovať rokovanie v troch právnych režimoch:

1. Rokovanie obecného zastupiteľstva prezenčnou formou a za prítomnosti poslancov a starostu obce v zmysle § 12 zákona o obecnom zriadení, za dodržania všetkých potrebných hygienických predpisov na zabránenie prenosu infekčnej choroby.
2. Rokovanie obecného zastupiteľstva online formou, čiže napríklad formou videokonferencie alebo za využitia iných prostriedkov komunikačnej technológie.
3. Rokovanie obecného zastupiteľstva formou „per rollam“ a to bez nutnosti zasadnutia obecného zastupiteľstva (či už prezenčnou alebo online formou) a to prostredníctvom korešpondenčného hlasovania.

Prezenčné, respektíve fyzické rokovanie obecného zastupiteľstva by pritom malo byť realizované len vo výnimočných prípadoch, aby sa zabránilo šíreniu nebezpečnej nákazlivej choroby. Možnosť výberu spôsobu rokovania pre obecné samosprávy však v rámci aplikačnej praxe spôsobila viaceré problémy na základe

nebezpečnej a nákazlivej choroby. Predmetné ustanovenie je však možné uplatniť iba v čase krízovej situácie, nie mimo nej.

Prvkom, ktorý bol pomerne výrazne kritizovaný, bol princíp zachovania verejnosti pri rokovaní obecných zastupiteľstiev a zároveň predstavoval aj najväčší problém pri uplatňovaní novely zákona o obecnom zriadení, vykonanej právnym predpisom 73/2020 Z. z. Proti sebe tu stáli dve normy – zásada kontroly verejnosti konania zastupiteľstva, ako aj zásada ochrany verejného zdravia. Hoffman, Tekeli a Tomáš vo svojom komentári k zákonu o obecnom zriadení uvádzajú, že verejnosť rokovania je právnym imperatívom z dôvodu kontroly verejnej správy, v protiklade ktorému stojí epidemiologický imperatív na vylúčení verejnosti z dôvodu ochrany verejného zdravia. Zákonodarca a Úrad verejného zdravotníctva SR (v kontexte prijímaných epidemiologických opatrení) sa z tohto dôvodu museli vysporiadať so spoločenskou kontrolou rokovania obecného zastupiteľstva. V rámci testu proporcionality bola uprednostnená ochrana verejného zdravia.³⁰

Týmto problémom sa zaoberal zákonodarca už v predloženej dôvodovej správe k zákonu o obecnom zriadení, pričom sa zameril na už spomínanú ochranu verejného zdravia. Mestám a obciam sa preto prisúdila povinnosť vykonávať záznamy a následne ich zverejňovať podľa § 30f ods. 2 zákona o obecnom zriadení. S ohľadom na potrebu operatívneho zabezpečenia výkonu územnej samosprávy sa umožňuje uskutočniť rokovanie obecného zastupiteľstva prostredníctvom videokonferencie prístupnej verejnosti, prípadne iným vhodným spôsobom prostredníctvom komunikačnej technológie, ktorá zachytáva zvukový alebo obrazový záznam. V odôvodnených prípadoch, najmä v prípade nedostupnosti a nemožnosti realizácie vhodného technického riešenia, je možné uskutočniť toto rokovanie aj bez účasti verejnosti. V oboch prípadoch obec vyhotoví z rokovania obecného zastupiteľstva záznam a tento zverejní na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce.³¹

Na základe uvedeného preto môžeme konštatovať, že pri splnení zákonných podmienok zostáva zásada verejnosti

³⁰ TEKELI J., HOFFMAN M., TOMÁŠ L., Zákon o obecnom zriadení - komentár. 2, vydanie. Bratislava : Wolters Kluwer, 2021, s. 867.

³¹ Dôvodová správa k zákonu č. 73/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o obecnom zriadení - <https://www.najpravo.sk/dovodove-spravy/rok-2020/73-2020-z-z.html>.

zachovaná aj naďalej. Niektoré miestne samosprávy sa rozhodli pri realizácii technického riešenia zájsť ešte ďalej a pristúpili k online streamom z rokovaní zastupiteľstiev v reálnom čase, resp. s niekoľkosekundovým oneskorením. Tento krok vo vzťahu ku kontrole zo strany verejnosti je nielenže vítaný, ale vzhľadom na podmienky digitalizácie miest a obcí by sa malo zväziť jeho povinné technické zavedenie aj v rámci ďalšej novely zákona.

V rámci praktickej realizácie však dochádza k mnohým aplikačným problémom pri organizácii takejto formy zasadnutí zastupiteľstva v rámci obecnej samosprávy.

2.1 Rokovací poriadok a videokonferencia

V prípade realizácie rokovania prostredníctvom videokonferencie sú na mieste otázky súvisiace so samotnou procedúrou rokovania, udeľovania slova a pod., čiže procedurálne veci, ktoré by mal upravovať v menšej či väčšej miere rokovací poriadok obecného zastupiteľstva.

Dikcia § 30f ods. 2 zákona o obecnom zriadení pritom priamo odkazuje na ustanovenia § 12 toho istého zákona, ktorý však obsahuje iba všeobecné normy, lehoty a ďalšie ustanovenia súvisiace s konaním obecného zastupiteľstva, pričom zrejme najdôležitejším faktorom je zachovanie jeho pravidelnosti pri zasadnutí a to určenie minimálnej trojmesačnej lehoty medzi jednotlivými zasadnutiami.

V prípade, že dôjde k rokovaniu prostredníctvom videokonferenčného hovoru, je na mieste, aby bol takýto spôsob rokovania, podávania poslaneckých návrhov, prihlasovania sa do diskusie, odoberanie slova a podobne, upravený v rokovacom poriadku obecného zastupiteľstva. V aplikačnej praxi sa opakovane stretávame s tým, že starostovia obcí a primátori miest častokrát vedú rokovanie zastupiteľstva len na základe akýchsi „zásad rokovania“, ktoré majú predstavovať prechodné ustanovenia k rokovaciemu poriadku, avšak neboli odsúhlasené ani prijaté do rokovacieho poriadku.

Napriek tomu je však potrebné zdôrazniť, že starosta obce v zmysle § 13 ods. 4 písm. a) zákona o obecnom zriadení zvoláva a vedie takéto rokovanie, a teda malo by mu byť prisúdené aj právo z procesného hľadiska upraviť spôsob rokovania počas videokonferencie tak, aby to bolo vhodné a účelné a to aj bez

Autori: JUDr. Mgr. Peter Dzurilla - JUDr. Júlia Ondrová, PhD.

Názov: Aplikáčné problémy miestnej samosprávy v súvislosti s COVID-19

Náklad: 110 ks

Rozsah: 130 strán

Formát: A5

Vydavateľ: Belianum, Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela
v Banskej Bystrici

Edícia: Právnická fakulta

Obrázok na obálke: [www.freepik.com/premium account](http://www.freepik.com/premium-account)

Tlač: EQUILIBRIA, s. r. .o.

ISBN 978-80-557-1950-4

EAN 9788055719504